



Næringspolitisk strategi

NORDREISA KOMMUNE 2014-2024

Hovedmål:

Nordreisa skal ha et næringsliv som er preget av nyskapning, bærekraft og vekst. I dette legger kommunen opp til å være en ja-kommune som i sin forvaltning av arealer, gir forutsigbarhet og gode rammevilkår for utvikling.



Elin Matheussen

FORORD:

Tradisjonell næringsutvikling har bestått i å stimulere til etablering av nye arbeidsplasser for å redusere arbeidsledighet og gi plass til flere grupper i arbeidslivet (flere kvinner, eldre, handikappa, innvandrere osv). I en situasjon hvor det er knapphet på arbeidskraft på nasjonalt nivå må fokuset dreies mot hvordan skal næringslivet, og det offentlige, tiltrekke seg arbeidskraft med rett kompetanse i årene som kommer.

Samtidig er det viktig med nyskaping slik at det blir et mangfold av arbeidsmuligheter for de som ønsker å bosette seg i kommunen. For fortsatt å være konkurransedyktig må kommunen være attraktivt som bosted for en rekke typer ny arbeidskraft. Behovet for og arbeidet med tiltrekning av arbeidskraft er langsiktig, og krever gode løsninger på mange samfunnsområder.

Å øke verdiskapningen i privat sektor er et naturlig mål. I et land måles verdiskapningen i BNP, Bruttonasjonalprodukt per innbygger. Her er det derimot inkludert all verdiskapning i offentlig sektor. Strategisk næringsplan tar også høyde for seg å øke verdiskapning i privatsektor. Derfor må også den private sektors verdiskapning måles. Verdiskapning i privat sektor måles på den økonomiske merverdi som skapes gjennom produksjons- og tjenesteaktivitet. Det vil si driftsresultat og lønn.

Det er mange faktorer som kan påvirke verdiskapningen. Tilgang på arbeidskraft, kapital og naturressurser er de sentrale innsatsfaktorene. Men over tid er det først og fremst vår evne til å utnytte disse ressursene på en effektiv måte (produktivitet) som bestemmer vår verdiskapning. Produktiviteten

må hele tiden utvikles og økes hvis vår verdiskapning skal holde følge med verden omkring. Derfor er innovasjon en viktig faktor.

Innholdsfortegnelse

FORORD:	2
1. INNLEDNING	4
1.1 Bakgrunn	4
1.2 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel	4
1.3 Føringer fra kommuneplanens arealdel:	7
1.4. Planprosess	8
2 SITUASJONSBESKRIVELSE OG ORGANISERING	9
2.1 Generelle utviklingstrekk	9
2.2 Organisering av næringsarbeidet i kommunen	9
2.2.1 Samarbeidsaktører	11
2.3 Sysselsetting	13
2.4 Ressurs og kapital behov	14
2.5 Verdiskapning	15
2.6 Kommunens bruk av virkemidler i næringspolitikken	17
3. STRATEGIER	19
4. TILTAK	20
4.1 Nyetableringer	20
4.2 Brobygger mellom kapital og utviklingsprosjekter	21
4.3 Kompetanse	21
4.4 Satsingsområder i planperioden	22
5. OPPSUMMERING	23
6. STATUS OVERSIKTER	24



1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

I Nordreisa er det om lag 150 bedrifter. Den overveiende største delen består av små bedrifter med 1-4 ansatte. Handel, service, bygg og transport er næringer med flest sysselsatte.

Arbeidsplasser, enten de er offentlige eller private, er svært viktig for å tiltrekke og beholde befolkningen i vår kommune. Selv om arbeidsledigheten i Nordreisa har ligget under 3 %, er det behov for flere arbeidsplasser. I følge NHO's kommunebarometer har kommunen tapt 2 % av arbeidsplassene i løpet av 2013. Nordreisa kommune har for få arbeidsplasser. Dette signaliseres gjennom at den generelle arbeidsstyrken er større enn antall arbeidsplasser.

Nordreisa har 2090 arbeidsplasser per 4. kvartal 2012. Dette er 29 mindre enn året før. Antall sysselsatte er 2380 mennesker. Som er en økning fra 2012. Det er registrert 75 helt arbeidsledige dette utgjør ca 3 % av arbeidsstyrken. (Tall er hentet fra www.ssb.no)

Av disse tallene kan vi beregne at ca 290 personer, 12 % av arbeidsstyrken, pendler til andre steder i landet. Det er i hovedsak menn som arbeider andre steder. Stor andel offentlig virksomhet er med på å stabilisere arbeidsmarkedet. Det private næringsliv er forholdsvis liten i forhold til det offentlige jfr. Nærings NM 2013.

Nordreisa kommune er avhengig av å skape gode forhold som bokommune. Dette gjennom oppvekstvilkår, helhetlig tjenestetilbud og samferdsel. For å kunne stimulere til økning i det private næringsliv er det hensiktsmessig å legge til rette for gode rammevilkår. De selskaper som sysselsetter

flest mennesker i Nordreisa, offentlige arbeidsplasser unntatt, er; Ymber AS, Betongservice AS, Bussring AS, Bios AS, Nordtro AS, Avfallsservice AS, Halten AS og Posten Norge AS.

1.2 Føringer fra kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er det fem hovedinnsatsområder:

Den store attraktivitetskonkurransen:

Konkurransedyktige arbeidsplasser, muligheter for bolig, et livskraftig sted og godt bomiljø, utdanning/oppvekst og markedsføring/omdømme.

Inkluderende lokalsamfunn – det åpne sted:

Innbyggernes mulighet til påvirkning og medbestemmelse, åpen stedsidentitet og å ta i bruk innflytternes kompetanse.

Folkehelse – påvirkning foran behandling:

Økt arbeidsdeltakelse, flere med fullført utdanning, bolig til alle, sosial tilhørighet og tilgjengelig-het, tilpasning av kommunalt tjenestenivå, ytre miljøfaktorer, tilrettelegging for positiv individuell helseatferd.

Økonomisk handlefrihet:

Tilfredsstillende netto driftsresultat, stram økonomistyring og ledelse, effektiv tjenesteproduksjon og organisering, økt arbeidsnærver.

Natur, miljø og klima:

Et klima i endring vil gi kommunen utfordringer som vi ennå ikke ser alle konsekvensene av. Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyser vil derfor være viktig i alt arbeid og planlegging.



6.2 Bærekraftig samfunnsutvikling

6.2.1 Sysselsettings- og næringspolitikk

Hovedmål

Nordreisa skal ha et næringsliv som er preget av nyskaping, bærekraft og vekst. I dette legger kommunen opp til å være en ja-kommune som i sin forvaltning av arealer, gir forutsigbarhet og gode rammevilkår for utvikling

Handel og service

Nordreisa kommune skal utvikle Storslett sentrum til en levende landsbykjerne med fokus på handel og aktiviteter som bygger opp om reiseliv og bolyst i henhold til stedsutviklingsplanen.

Nordreisa kommune skal styrke nettverk og samarbeid slik at det blir sterkere synergier for næring, offentlig og frivillig sektor når det skjer noe; festivaler, turneringer, etc.

Industri, anlegg og transport

Nordreisa kommune skal styrke eksisterende bedrifter med gode rammebetingelser, arealavklaringer, slik at ønsket ekspandering kan skje.

Nordreisa kommune skal styrke samferdsel og infrastruktur for næringen med bedre infrastruktur i skjæringspunktet hav, vei og fly.

Nordreisa kommune skal stimulere til økt regionalt samarbeid og nettverksbygging slik at lokale bedrifter kan ta del i nordområdesatsingen.

Nordreisa kommune skal legge til rette for verdiskaping av mineralressurser som ikke står i motsetning til naturmangfold og Nordreisa sin status som nasjonalparkkommune.

Petroleum- og maritim sektor

Nordreisa kommune skal samarbeide med den øvrige regionen for å avklare og satse på vår posisjon i forhold petroleumsutviklingen i Nord.

Nordreisa kommune skal styrke regionens synlighet i nordområdene som en lokalisering i olje gass bransjen.

Nordreisa kommune skal sikre tilstrekkelige tilgjengelige arealer og infrastruktur for bransjens nåværende og framtidige behov.

Nasjonalparksatsingen

Nordreisa kommune skal styrke vertskapsfokuset for offentlig, privat og frivillig virksomhet med mål om å bli best i Norge.

Nordreisa kommune skal styrke lønnsomhet og verdiskaping gjennom kompetanseheving og involvering.

Nordreisa kommune skal gjennom skoleverket styrke barn og unges tilknytting gjennom aktiviteter og opplevelser i natur og kulturarv.

I Nordreisa kommune skal stedsutvikling i hele kommunen skal ha en kvalitet og en design som skal være gjenkjennbar både i forhold til reguleringer og friluftsliv.

Nyetablering og innovasjon



Nordreisa kommune skal øke kompetansen til entreprenørskap i skolen.

Nordreisa kommune skal, som regionssenter, bidra til at trippel-helix samarbeidet (offentlig, næring og forskning) skal være unikt og gi lønnsomhet til regionen gjennom sterkere samarbeid med Nord-Troms studiesenter og Halti næringshage.

Jordbruk

Nordreisa kommune skal aktivt bidra til rekrutteringen i næringen, herunder legge til rette for eierskifter og generasjonsskifte.

Nordreisa kommune skal bidra til å utvikle eksisterende produksjonsmiljø, og til å koble næring, rådgivning og forskning i et suksessfullt nettverk.

Nordreisa kommune skal bidra til at jordvernet har en fremtredende posisjon i samfunnsutviklingen gjennom en restriktiv holdning til omdisponering av dyrkbar mark. Drivverdige jordarealer i Nordreisa skal fortrinnsvis forbeholdes jordbruksproduksjon og ikke omdisponeres til formål som forringer eller ødelegger denne ressursen.

Nordreisa kommune skal jobbe for å få ned andelen leiejord og dermed styrke bruk som er i produksjon.

Nordreisa kommune skal jobbe aktivt for å sikre beitenæringen.

Nordreisa kommune skal ha noe fokus på økologisk produksjon i landbruket og bidra til vekst i økologisk produksjon, der økologisk dyrkede arealer, forbruk og en

omsetning av økologisk og lokal mat har en andel på 15 % innen 2023.

Nordreisa kommune skal satse på utvikling av tilleggsnæringer basert på landbrukets premisser.

Nordreisa kommune skal bidra til å skape et matmangfold i næringen basert på naturgitte forutsetninger, og støtte opp under lokal mat festival.

Nordreisa kommune skal satse på «Inn på tunet»-tjenester.

Skogbruk

Nordreisa kommune skal ha en langsiktig og restriktiv arealpolitikk som sikrer de mest verdifulle skogarealene mot omdisponering og oppdeling.

Nordreisa kommune skal jobbe for å forbedre skogsvegnettet, og dermed legge til rette for økt uttak av skogsvirke.

Nordreisa kommune skal videreføre satsinga på bioenergi og være en aktiv kunde gjennom å bruke posisjonen vi har som stor eier av bygningsmasse.

Fiskeri og havbruk

Nordreisa kommune skal gjennom sitt fokus på mat, også inkludere fisk som viktig råvare. Dette skal heve lønnsomheten i fiskemottaket, og gi kunder enkel tilgang på fersk og foredlet fisk.

Reindrift

Nordreisa kommune skal styrke sitt ansvar som vertskommune, både historisk, kulturelt, næringsmessig og som



tjenesteyter ovenfor reindriftsfamiliene som bor i kommunen store deler av året.

1.3 Føringer fra kommuneplanens arealdel:

«..

5.2 Overordnet strategi

Nordreisa kommune skal legge til rette for å hindre fraflytting og heller forsterke bosettingsstrukturen som er i dag gjennom aktivt å styrke tjenestetilbud og andre tilbud som gir bedre muligheter for bosetting i Reisadalen, Rotsund, Bakkeby, Hamneidet, Straumfjord, Storvik og Oksfjord. Arealplanen skal i størst mulig grad søke å avklare og forenkle mulighet for boligbygging og arealer for næring og næringsmuligheter i disse områdene.

Nordreisa kommune skal legge til rette for styrking av sentrumsområdene Storslett – .Sørkjosen som servicesenter i Nord-Troms. Kommunen vil forsterke det offentlige tjenestetilbudet gjennom effektivisering og kvalitetsheving innen skole- og oppvekstsektoren, kultursektoren og helse- og omsorgssektoren.

5.2.1 Gode offentlige tjenester

Nordreisa kommune forventer vekst i framtiden og må tilrettelegge for at vi har tilstrekkelige arealer til skole, barnehage og omsorg. Kommunen vil også få utfordringer i forhold til en aldrende befolkning.

5.2.2 Fortetting

Fortetting av boliger omkring eksisterende infrastruktur som legger til rette for en økende trend med bosetting i sentrumsnære områder. Økt bygging av gjennomgangsboliger og gode bomiljøer med tilhørende anlegg for friluftsliv, lek, aktivitet og trygge skoleveier.

5.2.3 Reindriftsnæringen

Nordreisa kommune er betegnet som «tre stammers møte», der den samiske del av befolkningen har en viktig plass. Det er kun få år siden Nordreisa kommune søkte, og ble tatt opp i samisk virkemiddelområde. Nordreisa er den kommunen i Troms med størst antall rein på beite eller på vandring til sommerbeite. Kommunen har i perioden fra april/mai til september/oktober høyere innbyggertall på grunn av reindriftsnæringen. Næringen er viktig for Nordreisa. Nordreisa har ansvar som vertskommune både historisk, kulturelt, næringsmessig og som tjenesteyter overfor reindriftsfamiliene som bor i kommunen store deler av året.

5.2.4 Landbruk og jordvern

Jordvern er en viktig del av arealforvaltningen. Målet med planen er å ivareta arealer for fremtidig matproduksjon, og ikke bygge ned viktige landbruksarealer. Fra kommuneplanens samfunnsdel har mål om å forbeholde drivverdige arealer for jordbruksproduksjon, mål om å sikre de mest verdifulle skogbruksarealene og mål om å legge til rette for tilleggsnæringer på landbrukets premisser vært viktige i våre vurderinger av nye arealer og er derfor fulgt opp i kommuneplanens arealdel. Det er et økende press på landbruksarealer, spesielt i sentrum, men også i distriktene. Nordreisa kommune er den største kommunen i Troms og har store arealer og lange avstander. Spesielt i Reisadalen, Rotsundelv og Oksfjord, ser vi at det er vanskeligere å opprettholde drift bare basert på produksjon av mat.

5.2.5 Samfunnssikkerhet og ROS

Det overordnede formålet med alt arbeid knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap er at tap av liv, helse, miljø, viktig infrastruktur og materielle verdier



skal unngås og/eller bli så små som mulig. Kartlegging av risiko og sårbarhet er derfor viktig for at Nordreisa skal ha en risiko- og sikkerhets-politikk som gir oversikt over risiko og farer og tiltak som forebygger uønskede hendelser. Dette skal kommunen oppnå gjennom risiko- og sikkerhetsvurderinger på alle plannivå for å opprettholde tilfredsstillende sikkerhet og beredskap.

5.2.6 Naturmangfold

Arealplanlegging er et viktig verktøy når vi skal forvalte naturen rundt oss. Nordreisa kommune har som mål at vi gjennom vår planlegging skal ta hensyn til naturmangfoldet i kommunen ved å balansere behovene for bruk og vern av arealer, naturressurser og biologisk mangfold på land, i sjø og vassdrag.

5.2.7 Et hyggelig landsbysentrum

Storslett og Sørkjosen er Nordreisas handelsog tjenestesentrum. Her fins det mange regionale tjenester og handelsstanden har regionalt marked. Storslett er nasjonalparklandsby og baserer sin kommunikasjon på verdiene bærekraft, natur og kulturarv. Fokuset på naturarven har resultert i flere gode stedsutviklingstiltak som kommunen ønsker å videreføre. Gjennom kommuneplanens samfunnsdel er det vedtatt at Storslett nasjonalparklandsby skal være et hyggelig landsbysentrum som folk skal ønske å besøke. Reiseliv i forbindelse med nasjonalparken og verneområdene våre er et sentralt område, herunder også Reisaelva som lakseførende elv og viktig identitetsbærer i kommunen vår. Handelsstanden er spesielt avhengig av gode løsninger for parkering, vareomlasting og gangveier.

..»

1.4. Planprosess

Nordreisa kommunestyre vedtok 25.10.2012 i sak 49/12, at det skulle lages en Strategisk næringsplan for Nordreisa kommune.

Nærings og kulturutvalget vedtok 25.11.2012 i sak X/X igangsetting av planprosessen.

Planarbeidet har blitt organisert med en intern plangruppe og en prosjektleder. Arbeidet med planen ble beskrevet i eget planprogram, vedtatt i Nærings og kulturutvalget 09.02.2013.

Arbeidsgruppa har bestått av fagfolk fra utviklingsavdelingen:

Prosjektleder: Beate Brostrøm,
Landbrukskontoret: Kyrre Pedersen
Skogbruk: Åsmund Austerheim
Utviklingsleder: Dag Funderud
Helårsvert: Pål Haugsnes

Det er arrangert tre arbeidsmøter med næringslivet:

9. februar 2013

25. mars 2014

27. mars 2014

I perioden februar 2013 til januar 2014, ble det gjennomført flere prosesser i forhold til utarbeidelsen av ny arealplan, der næringslivsinteresser ble drøftet.

Forslag til plan ble lagt ut til første høring 13. februar, med en høringsfrist til 31. mars 2014.

Det skal lages en handlingsplan for følgende temaer i løpet av høsten 2014, som skal være vedlegg til denne planen.



2 SITUASJONSBESKRIVELSE OG ORGANISERING

2.1 Generelle utviklingstrekk

Nordreisa kommune har de siste årene hatt en økning i folketallet. Statistikken viser at befolkningen i aldersgruppen 67 år og opp vil utgjøre nærmere 60 % av befolkningsveksten. De neste årene vil tallet på personer som går over til å bli pensjonister være 300.

Aldersgruppen 15-24 vil ha en liten nedgang, mens barn fra 0-14 år og voksne fra 25-39 år øker. Vi ser en ganske stor nedgang i aldersgruppen 40-49 år, og setter det i sammenheng med oppgangen i alderen 50-59 år. Ifølge statistikken vil vi oppleve en nokså stor pågang av tilflyttere med barn, og ser samtidig at levealderen øker, noe som gjør behovet for omsorgsboliger til en stadig større utfordring.

Nordreisa kommune står ovenfor flere utfordringer hva kommer til næringsutvikling kommende år. Det er viktig at man tar tak i utfordringene og forbereder seg.

Vi får en stadig eldre befolkning. Mange går av med pensjon. 50-tallsbarna vil i løpet av 10-15 år pensjonere seg og dette vil medføre store generasjonsskifte i offentlig administrasjon, helsesektor, skole, barnehage, handelsnæringen, bygg, anlegg, landbruk, fiske etc.

Nordmrådesatsingen begynner å ta tak. Mulighetene for oss og lokalt næringsliv er historisk store, men vi har per i dag utfordringer i forhold til å kunne levere de tjenester som ønskes av oss. Her er både kompetanse og arbeidskraft kjernen. Vi konkurrerer i verdensmarkedet om kompetanse og gode hoder.

2.2 Organisering av næringsarbeidet i kommunen

Næringsarbeidet i Nordreisa kommune innbefatter følgende oppgaver:

- Tildeling av tilskudd til næringsrettede tiltak
- Bistå nyetablerere med rådgivning.
- Forvalte statlige tilskuddsordninger for næringsutvikling
- Legge til rette for næringsarealer
- Legge til rette for god infrastruktur for næringslivet
- Drive aktiv kommunikasjonsarbeid ovenfor næringsliv, internt og eksternt.
- Prosjektdesign og prosjektoppfølgning

Næringsarbeidet har et eget politisk organ:

Nærings- og kulturutvalget som er definert som et hovedutvalg og avholder møter 4 ganger årlig.

Det er leder av Utviklingsavdelingen som innehar hovedansvaret for næring i kommunens administrasjon.

Møtesekretær i Nærings- og kulturutvalget er Næringsutvikler som er ansatt i 100 % stilling. Næringsutvikler er faglig ansvarlig på områdene næringsutvikling/ bedriftsutvikling og være konsulterende i forhold til kunder og kollegier

Næringsutviklers arbeid er i hovedsak saksbehandling i forhold til ansvarsområdene næring, infrastruktur og samferdsel. Herunder rapportering til KRD, søknader, bredbåndsutbygging, med mer.

Landbrukskontoret, 2,5 stilling, ivaretar fagområdene landbruk og skogbruk ivaretas av interkommunal skogbrukssjef.

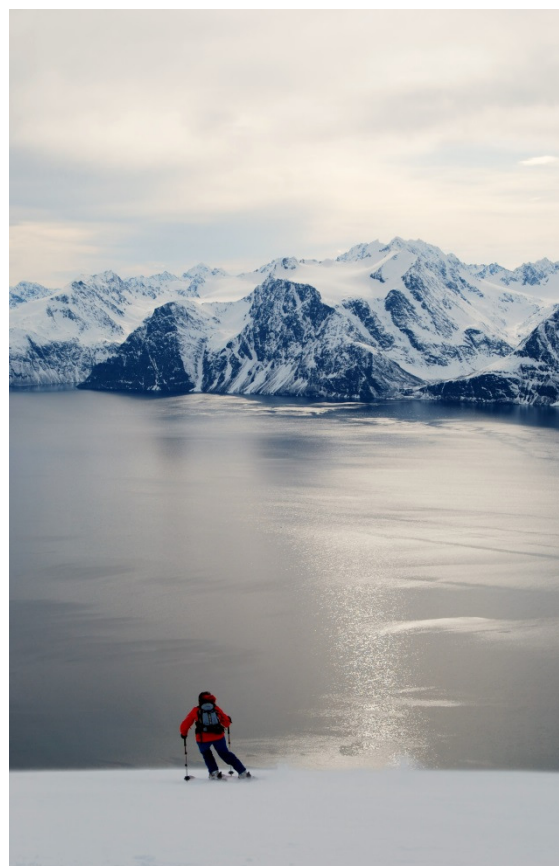
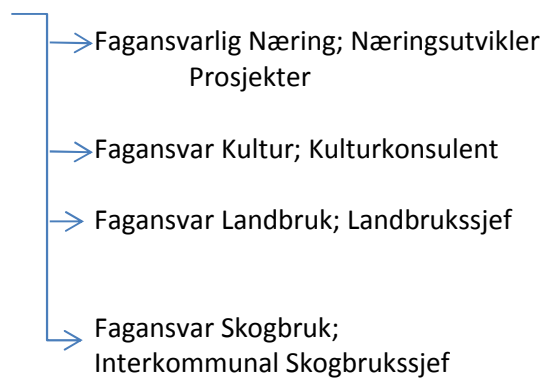


Det politiske organet har også noen kulturoppgaver, herunder idrettsplan og tippemiddelsøknader.

Organisasjonskart:

Politisk organ:
Nærings- og kulturutvalget

Administrativ ledelse: Utviklingsleder



Bilde 1 Skikjøring på Uløya. Foto: Hege Bergfald Jacobsen

2.2.1 Samarbeidsaktører

Nordreisa kommune har samarbeidsavtale med **Innovasjon Norge**. Avtalen ble inngått etter en nøye vurdering av næringsarbeidet både administrativt og politisk i de enkelte kommuner. Det er kun kommuner med næringsarbeider som får avtale med Innovasjon Norge. Innovasjon Norge tilbyr også kontordager til samarbeidskommunene der de kommer til regionen. Med en slik samarbeidsavtale får bedrifter et mer entydig virkemiddelapparat lokalt og sentralt.

Nordreisa kommune ble også innlemmet i **samisk virkemiddelområde for næring**, STN-området, i 2012. Dette har stor betydning for næringslivets muligheter for utvikling.

Fylkesmannen i Troms skal legge til rette for næringsutvikling og innovasjon, i samarbeid med andre regionale og lokale aktører. Regionale og lokale fortrinn og muligheter skal tas vare på og utvikles slik at vi sikrer det økonomiske grunnlaget for framtiden. Fylkesmannen skal også bidra til å skape et godt samspill mellom landbruket og andre sektorer.

Troms Fylkeskommune forvalter midler til utviklingsprosjekter, rekruttering, kompetanseheving og likestilling i landbruket fra Landbruks- og Matdepartementet, kalt landbruksmidler. Troms fylkeskommune tildeler også midler til bredbånd over RDA-rammen. Næringsetaten er operatør for flere tilskuddsordninger, herunder også kommunalt næringsfond.

Nordreisa kommune har inngått samarbeidsavtale med **Halti Næringshage AS**. Avtalen gir noen rammer for samarbeid på bedriftsutvikling. Nordreisa kommune får gjennom avtalen et større

faglig nettverk og ressurser til å styrke nyetableringer og prosjekter som har regional karakter.

Nord-Troms regionråd har som delmål å øke verdiskapningen i næringslivet med 25 % de neste 10 år. Mål: regionens spredte, veletablerte og varierte næringsliv skal kjennetegnes av samarbeid, innovasjon og nytenking, høy kompetanse, større markeder og god lønnsomhet.

Nord-Troms næringsgruppe er del av Nord-Troms regionråd og er regionrådets næringspolitiske råd. NTNG fremmer regionale saker.

Tornedalsrådet er et politisk samarbeidsorgan, og er det eneste internasjonale samarbeidet som kommunen er medlem av. Tornedalsrådet har flere undergrupper som finansieres av Nordisk råd, herunder Tornedalsgruppens nordlige næringsgruppe. Selve Tornedalsrådet er politisk arbeid, og belastes ikke midler for tilrettelegging for næring. Fokuset i TNN-gruppen er blant annet bedre infrastruktur, flere grenseoverskridende næringssamarbeid og reiseliv.

Ungt Entreprenørskap (UE Troms) er et møtepunkt mellom offentlige og private virksomheter og mellom utdanningssystemet og arbeids- og næringsliv. De unge blir gitt en realistisk læringsarena hvor de kan prøve ut teori i praksis, og dermed høste verdifull erfaring.

Nord-Troms Studiesenter skal være megler og motor. Et særpreg ved modellen er nettopp Nord-Troms Studiesenters viktige rolle som "motor" i utviklingen av kompetanse i regionen. Det innebærer blant annet å inneha bestillerkompetanse, slik at regionens



behov kan legges til grunn for de bestillinger som gjøres til universiteter og høyskoler.

Nordreisa kommune er avhengig av et godt og nært samarbeid med **næringslivsorganisasjonene, bondeorganisasjonene lokalt og rådgivningstjenestene**. Disse er viktige samarbeidspartnere for Nordreisa kommune i arbeidet med å oppnå ønsket utvikling

Nord-Norsk Reiseliv formål er å etablere og videreutvikle Nord-Norge som et helårs reisemål gjennom utvikling, markedsføring og tilrettelegging for salg av nordnorske reiselivsprodukter til beste for sysselsetting, bosetting og allmenne interesser for øvrig i Nord-Norge.

NNR skal skape reelle og målbare resultater ved å øke kjennskapen til landsdelen nasjonalt og internasjonalt. Selskapet vil stimulere til økt verdiskapning og lønnsomhet gjennom tett dialog med samarbeidspartnere og oppdragsgivere. Nordreisa kommune er medlem i Nord-Norsk reiseliv.

Visit Tromsø er vår nærmeste destinasjonsselskap. Det er våre bedrifter som først og fremst kan knytte seg opp mot salgskanalene. Det er foreløpig ikke anledning for bedrifter i Nordreisa å knytte seg opp mot **Visit Lyngenfjorden**, da kommunen ikke har bidratt med finansiering til drift av selskapet. Det er likevel klare samarbeidsområder mellom destinasjonene og kommunen.

Norges Nasjonalparklandsbyer er en sammenslutning av kommuner med store naturverdier i Norge. Disse kommunene ble ført sammen i et nettverk av Verdiskapningsprogrammet for natur som

Nordreisa kommune var deltaker i i perioden 2009-2013.

Landsbyrådet er en lokal sammensatt ressursgruppe som har som mål å få tilrettelagt lokale tiltak i naturen, forskjønning, stedsutvikling og andre tiltak som kan fremme Nasjonalparklandsbyen Storslett, og nasjonalparken Reisa nasjonalpark.



2.3 Sysselsetting

Nordreisa kommune står ovenfor flere utfordringer hva kommer til næringsutvikling og rekruttering i kommende år. Det er viktig at man tar tak i utfordringene og forbereder seg. Vi får en stadig eldre befolkning. Mange går av med pensjon. 50-tallsbarna vil i løpet av 10-15 år pensjonere seg og dette vil medføre store generasjonsskifte i offentlig administrasjon, helsesektor, skole, barnehage, handelsnæringen, bygg, anlegg, landbruk, fiske etc. Rekruttering av ledere er spesielt utfordrende i offentlig sektor, mens fagarbeidere er etterspurt i privat sektor.

Nordområdesatsingen begynner å ta tak. Mulighetene for oss og lokalt næringsliv er historisk store, men vi har per i dag utfordringer i forhold til å kunne levere de tjenester som ønskes av oss. Her er både kompetanse og arbeidskraft kjernen. Vi konkurrerer i verdensmarkedet om kompetanse og gode hoder. I NHOs Næringsanalyser er kommunens arbeidsplasser redusert med 2 % i 2013 sammenliknet med 2012.

I Nordreisa er det om lag 150 bedrifter. Den største delen består av små bedrifter med 1-4 ansatte. Handel, service, bygg og transport er næringer med flest sysselsatte.

Arbeidsplasser, enten de er offentlige eller private, er svært viktig for å tiltrekke og beholde befolkningen i vår kommune. Selv om arbeidsledigheten i Nordreisa har ligget under 3 %, er det behov for flere arbeidsplasser. Dette signaliseres gjennom at den generelle arbeidstyrken er større enn antall arbeidsplasser. Nordreisa har 2119 arbeidsplasser per 4. kvartal 2011. Antall sysselsatte er 2367 mennesker. Det

er registrert 74 helt arbeidsledige dette utgjør ca 3 % av arbeidstyrken.

Nordreisa kommune er avhengig av å skape gode forhold som bo kommune. Dette gjennom oppvekstsvilkår, helhetlig tjenestetilbud og samferdsel. For å kunne stimulere til økning i det private næringsliv er det hensiktsmessig å legge til rette for gode rammevilkår.

Hovedtrekk:

Uten fortsatt befolkningsvekst vil kommunale tjenesteyting bli svekket. Dette har ringvirkninger for næringsliv, og derfor bør befolkningsvekst være en prioritet.

Økt antall arbeidsplasser, og muligheter for utvikling av nye arbeidsplasser, er et ansvar som både offentlig og privat sektor må ta.

Tilgjengelig arbeidskraft er en av de kritiske suksessfaktorene for næringslivets og det offentliges muligheter for å realisere verdiskapningspotensial.

Øke tilbakeflytting handler om å satse på barn og unge gjennom å skape stolthet, trygghet og medvirkning i eget sted, og å lære å se mulighetene og kunne skape egen arbeidsplass.



2.4 Ressurs og kapital behov

Denne delen av Strategisk næringsplan omtaler det som vi kan best utnytte av ressurser i kommunen og det generelle kapitalbehovet. Hovedutfordringen for planperioden er å øke verdiskapningen og den generelle lønnsomheten til eksisterende næringsaktører. Nordreisa kommune i sammenligning med landet for øvrig robuste bedrifter, men lav lønnsomhet. Nordreisa kommune sin rolle i dette bilde er som rådgiver, premissleverandør og arenaskaper. Arbeidet med å øke kapitaltilgang må også initieres og arbeides med aktivt fra privatsektor. Det er den med investeringsprosjektet som innehar informasjon om behovet, og ikke den som innehar ledig kapital.

Når det gjelder tilrettelegging for næring er det viktig å gi næringslivet gode rammebetingelser for utvikling gjennom forutsigbarhet, infrastruktur og kapitaltilgang. Ny arealplan gir forutsigbarhet og gode rammevilkår for utvikling.

Nordreisa kommune har egen samarbeidsavtale med Innovasjon Norge. Avtalen ble inngått etter en nøye vurdering av næringsarbeidet både administrativt og politisk i de enkelte kommuner. Det er kun kommuner med næringsarbeider som får avtale med Innovasjon Norge.

Søknadstilgangen fra Nordreisa kommune har gått ned siste 3 år. Å få økt andel av tilsagn til kommunen er mulig, gjennom økt arbeid med synliggjøring av virkemidlene, større utviklingsprosesser

lokalt og samhandling mellom bedrift og kommune.

Nordreisa kommune ble også innlemmet i samisk virkemiddelområde for næring, STN-området, i 2012. Dette har stor betydning for næringslivets muligheter for utvikling. Det er arrangert to informasjonsmøter med Sametinget i 2012. Samarbeidet med Sametinget må forbedres.

Kapitaltilgangen for øvrig fra investorer og finansmarkeder er ofte vanskelig, fordi noen må koble aktører med ledig kapital sammen med små og mellomstore bedrifter (SMB) med stort behov for kapital. Dette er et grunnleggende problem knyttet til asymmetrisk informasjon - bedriften vet mer om investeringsprosjektet enn de potensielle eksterne investorene.

Viktige grunnpilarer for vekst i næringslivet er:

-Ressurser

-Arbeidskraft

-Kapital

Hovedtrekk:

Nordreisa kommune har en svak befolkningsvekst og vekst i offentlig sektor. Dette gjør at man i stor grad også må bidra til vekst i privatsektor. Sikre brobygging mellom ledig kapital og utvikling/ investeringer er en oppgave som også offentlig sektor må bidra i.



2.5 Verdiskapning

Her må vi sette inn litt tekst om verdiskapningen i vår kommune.

Kommunen preges av stor konkurranse fra industriprosjekter når det kommer til arbeidskraft. Dette er særlig innen ledelse, helsesektor og fagutdannede innen bygg, anlegg, havbruk, landbruk og mekanisk. Privat og offentlig sektor konkurrerer i stor grad med store industribedrifter som lønner høyt og har gode betingelser. Det er noen grad av tilflytting fra andre europeiske land som hjelper å løfte verdiskapning i både offentlig og privat sektor.

Detaljhandelen utsettes for hard konkurranse fra nærliggende byer og netthandelen. Dette gir utfordringer for bransjen å tilfredsstille kundenes behov.

Nordreisa kommune har flere viktige bedrifter som er i utvikling og mange utfordres av generasjonsskifter i ledelsen. Å legge til rette for gode generasjonsskifter og opprettholdelse av eksisterende bedrifter i denne prosessen er viktig. Med et økende fokus på Nordområdene og infrastruktur for utvikling i Nord, har kommunen flere muligheter for nye næringer i industri/lager og innen bygg og anlegg.

Landbruket har nedgang i antall bruk. Selv om jordvern er prinsipper som styrer arealbruken, er jordbruksarealer under stadig press. Arealforvaltningen er premissgiver for utviklingen av denne næringen. Det er i tillegg en utfordring for beitenæringen at kommunen har mer rovdyr enn nasjonale måltall. Næringsutøvere i bransjen sliter med

effektivisering som følge av gamle driftsbygg og økende krav til lønnsomhet.

Nordreisa kommune har store muligheter innen uttak av ressurser. Kommunen har den største grusreserven i fylket. Skogressursen er stor, men underutnyttet. Tilveksten er langt større enn uttaket. Barskogen er i hovedsak ikke hogstmoden, men det kan tas ut betydelige mengder gjennom tynning. Mye av lauvskogen er hogstmoden og det kan tas ut et langt større kvantum enn i dag. Dette virket er godt egnet til ved og fyringsflis.

Nordreisa kommune ligger lavt på alle målinger i NHOs Nærings NN 2013, men aller lavest på næringslivets vekst. Det er grunn til å tro at varehandelen har behov for sterkere støtte og målrettede tiltak i årene som kommer, for å kunne motvirke handelslekkasje til de store byene og internett. Stedsutvikling og samhandling er nøkkelord her

Nordreisa har fått status som nasjonalparkkommune og Storslett som nasjonalparklandsby. Statusen gjør at vi har muligheten til å utvikle oss som et sted for naturnær turisme på en helt annen måte enn tidligere. Det overordnede systemet for ivaretagelse av reiselivets markedsføring og salg(destinasjonsselskapene) har over tid blitt en kasteball i systemet. Dette skaper ikke problemer for bedriftene, da disse kan melde seg inn i destinasjoner som de selv ønsker. En tydelig holdning fra kommunen er likevel nødvendig.

Det er i kommuneplan sammenheng identifisert at en videre utbygging av industriområdet omkring Sørkjosen havn



kan komme i konflikt med RAMSAR-verneforskrifter for Reisavassdragutløpet og videreutvikling av Sørkjosen flyplass. Havneforholdene er ikke optimale, og utbedring av disse rammeforholdene er kommunalt ansvar.

Landbruket har alltid vært en viktig og stor næring for kommunen. Troms fylke skårer høyt og noen ganger høyest på landsbasis når det gjelder kjøttkvalitet på lam og melkekvalitet fra geit. I Nordreisa har vi flere produsenter som leverer svært høy kvalitet på sin produkter, dette er noe man skal være stolt over.

Matvaresikkerhet og et åpent kulturlandskap er to viktige momenter i landbruket som skal fremmes i handlingsdelen av Strategisk Næringsplan.

Næringen spiller en meget viktig rolle for utviklingen av levende bygder, sysselsetting, matvaresikkerhet og åpne kulturlandskap.

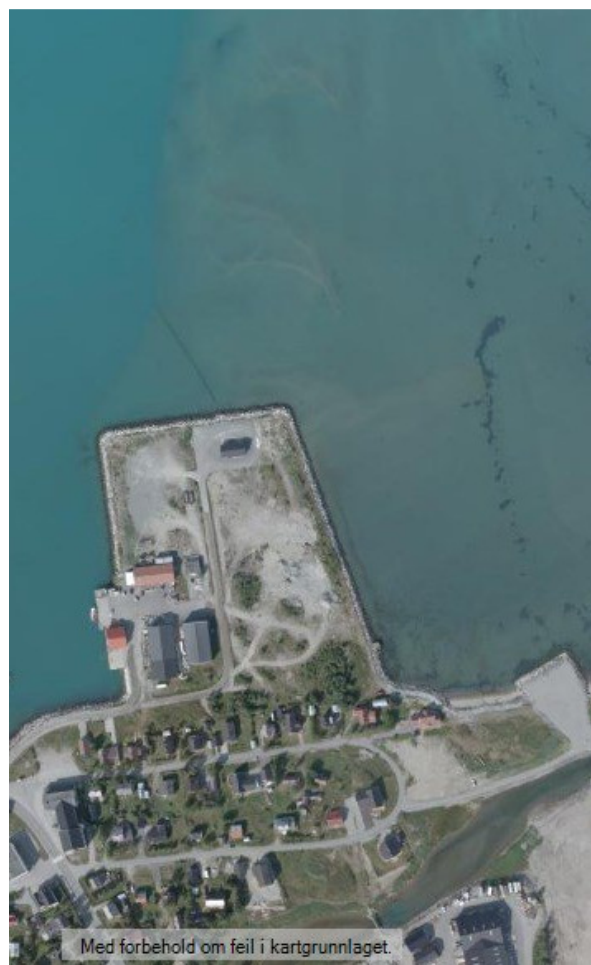
Nedgangen i antall aktive gårdsbruk fortsetter, særlig innenfor beitenæringen. For å snu denne utviklingen, kreves det høy fokus på de utfordringene næringen står ovenfor og utnyttelse av de muligheter som gårdene gir. Man står i dag ovenfor et generasjonsskifte i landbruket, samtidig som behovet for betydelige investeringer i driftsbygninger og utstyr er sterkt økende. For å motvirke den negative utviklingen i, denne viktige næringen, må fokuset på disse utfordringene økes.

Hovedtrekk:

For å ha et effektivt/ produktivt næringsliv må man stadig innovere for å holde tritt med verden omkring oss.

Basisen for innovasjon er kompetanse, mennesker som møtes og gjør noe sammen.

Innovasjon har tette bånd til forskningsinstitusjoner, universitets miljø mfl. Det er avgjørende at kommunen i samarbeid med næringslivet ivaretar disse arenaene lokalt.



Bilde 2 Flyfoto over Sørkjosen havn

2.6 Kommunens bruk av virkemidler i næringspolitikken

Hvert år tildeles det midler til næringsrettede tiltak fra driftsmidler fra Nordreisa kommunestyre. Disse midlene brukes til å finansiere egenkapital i næringsrettede prosjekter, og prosjekter som ikke kan få offentlig støtte fra andre steder.

Nordreisa kommune får tildelt midler til Kommunale utviklingsfond fra Troms Fylkeskommune, og disse midlene er i stor utstrekning ment som direkte bedriftstøtte, jfr. EØS-reglement for offentligstøtte. De senere år har deler av beløpet blitt forbeholdt regionale tiltak. Regionale tiltaksmidler er forbeholdt satsinger som flere enn en kommune samarbeider om.

Bedrifter fra Nordreisa kommune har anledning til å søke om støtte fra Sametinget og fra Innovasjon Norge. Med at Nordreisa kommune kom inn i STN-området er behovet for et fiskerifond, mindre.

2.6.1 Kommunale driftsmidler til tilrettelegging for næring:

Midlene går til faste tiltak som Nasjonalparkmagasinet, kurs, arrangement, annonsering, profilering mm. Administreres i hht. Prioriteringer gjort av Nærings- og kulturutvalget, administreres av næringsutvikler.

2.6.2 Kommunale driftsmidler til store arrangement:

Dette er midler til de frivillige organisasjoner eller individuelle idrettsutøvere på internasjonale arenaer, som fremmer kommunens mål for Nordreisasamfunnet, beskrevet i

hovedsatsingene; attraktivitet, folkehelse og økonomi. Tiltak som fremmer barn og unges aktivitetstilbud skal prioriteres. Saksbehandles av næringsutvikler.

2.6.3 Kommunalt utviklingsfond:

Målet med det kommunale utviklingsfondet er å styrke kommunens mulighet til lokalt næringsutviklingsarbeid med utgangspunkt i lokalmiljøenes forutsetninger og muligheter.

Nordreisa kommune kan behandle søknader med tilskuddsbeløp inntil 300 000 kr. Større prosjekter skal rettes til Sametinget eller Innovasjon Norge. Inntil 100 000 kr i tilskudd saksbehandles av næringsutvikler. Saker over dette behandles i politisk utvalg.

2.6.4 Primærnæringsfondene:

Støtte til investeringer som ikke kan få finansiell støtte fra andre offentlige myndigheter. Påfyll for midlene må gjøres over kommunens driftsbudsjett. Søker kan være eier eller driver av landbrukseiendom, skogbrukseiendom, fiskere samt organisasjoner kan søke. Saksbehandles i kommuneadministrasjonen. Beløp over 100 000 kr behandles politisk.

2.6.5 SMIL:

SMIL-ordningen omfatter tiltak som sikrer kulturlandskapsverdiene, tilgjengelighet til kulturlandskapet og tiltak som fremmer samarbeid eller reduserer forurensing fra jordbruket. Eier eller driver av landbrukseiendom, samt organisasjoner kan søke. Saksbehandles i kommuneadministrasjonen.

2.6.6 NMSK:

NMSK-ordningen omfatter tiltak som gir økt verdiskaping i skog eller tiltak som ivaretar miljøverdier i skogbruket. Eier av skogbrukseiendom kan søke.



Saksbehandles i kommuneadministrasjonen.

2.6.7 Transportstøtte.

Nordreisa kommune medfinansierer transportstøtte til fiskemottak sammen med Troms Fylkeskommune, Norges Råfiskarlag og andre kommuner. Årlig søknadsfrist, med kriterier. Saksbehandles av Næringsutvikler og videresendes til Fylkeskommunen for slutt behandling. Pengene bevilges fra Kommunalt utviklingsfond.

2.6.8 Driftstøtte til dagligvarebutikker i utkantstrøk

Nordreisa kommune medfinansierer driftstøtte til butikker i utkanter sammen med Troms Fylkeskommune. Årlig søknadsfrist, med kriterier. Saksbehandles av Næringsutvikler og videresendes til Fylkeskommunen for slutt behandling. Pengene bevilges fra Kommunalt utviklingsfond.

2.6.9 Tippemidler

Kommuner, idrettslag og andre sammenslutninger kan søke om spillemidler til idrettsanlegg. Spillemidlene skal bidra til at en større del av befolkningen får mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet. Det kan søkes om tilskudd til

- nybygg og rehabilitering av anlegg for organisert idrett
- nærmiljøanlegg (utendørsanlegg for fysiske aktiviteter i tilknytning til boområder)

Saksbehandles i kommunen før det videresendes fylkeskommunen for endelig vedtak.

2.6.10 Andre støtteordninger

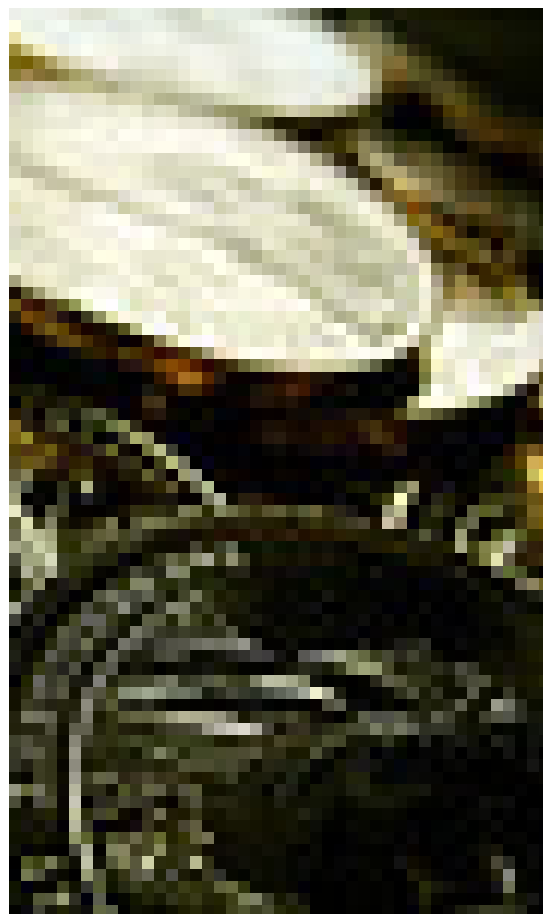
Administrasjonen videreformidler støtteordninger fra andre aktører.

2.6.11 Andre støttefunksjoner

Landbrukssaker til Innovasjon Norge forbehandles i administrasjonen før det videresendes til Innovasjon Norge.

Nordreisa kommune tilbyr etablererkurs etter modellen Lean Business i samarbeid med Halti Næringshage AS.

Kommuneadministrasjonen forvalter eiendomsutvikling og infrastruktur utvikling jfr. kommuneplanen.



3. STRATEGIER

Nordreisa kommune skal tilrettelegge for gode bo- og arbeidsmiljø, og et hyggelig landsbysentrum, for å fremme større attraksjonskraft for arbeidstakere og besøkende, gjennom å prioritere bomiljø, stedskvaliteter og infrastruktur.

Kommunen skal ha prioritere barn og unge, fordi de er en viktig del av Nordreisasamfunnets framtid. Det er barn og unge som skal skape vår arbeidskraft og våre arbeidsplasser i framtiden. Derfor må næringsutvikling, entreprenørskap og innovasjon forankres i skolen.

Kommunen skal aktivt være en døråpner opp mot investorer og øvrig virkemiddelapparat, og på den måte sikre brobygging mellom ledig kapital og utvikling/ investeringer er en oppgave som også offentlig sektor må bidra i.

Kommunen skal ha en avgjørende rolle i forhold til å koble næring, rådgivning og forskning i et suksessfullt nettverk.

Investeringer som sikrer næringslivet god infrastruktur skal prioriteres.

Nordreisa kommune skal satse på og spisse sine muligheter for større næringsetableringer. For å få dette til må Nordreisa kommune sine stedlige ressurser grundig kartlegges og markedsføres.

Kommunen skal legge til rette for eierskifter og generasjonsskifte i landbruket.

Kompetanse er en av de drivende faktorene i innovasjonsprosesser, derfor skal kompetanseheving være prioritert.



4. TILTAK

4.1 Nyetableringer

4.1.1.	Nordreisa kommune skal ha et eget etablererkontor.
4.1.2	Nordreisa kommune skal i løpet av planperioden ha minst 100 % stillingsressurs til næringsutvikler.
4.1.3	Nordreisa kommune skal drive aktiv informasjons- og veiledningsarbeid finansierings ordninger, både offentlige og private.
4.1.4	Det skal arbeides for økte nyetableringer i privat sektor.
4.1.5	Nordreisa kommune skal ha en målrettet informasjonsstrategi for nyetablerere i samarbeid med Halti Næringshage AS.
4.1.6.	Nordreisa kommune skal ha en samarbeidsavtale med Halti Næringshage for å styrke det lokale veiledningsarbeidet ovenfor nyetablerere.
4.1.7	Informasjon om ledige næringsarealer i offentlig og privat eie skal i samarbeid med private interesser aktivt markedsføres.
4.1.8	Nordreisa kommune skal inspirere til å utvikle gründerånd og tiltakslyst gjennom styrking av Prøv sjøl-midler for ungdom, entreprenørskap og annen gründervirksomhet.
4.1.9	Innovasjon har tette bånd til forskningsinstitusjoner, universitets miljø mfl. Kommunen har et ansvar for å ivareta innovasjonskraft lokalt.



4.2 Brobygger mellom kapital og utviklingsprosjekter

4.2.1.	Nordreisa kommune skal opprettholde samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge og Sametinget, for bedre og helhetlig kapitaltilgang.
4.2.2	Nordreisa kommune skal bidra til nettverk og klyngedannelser.
4.2.3	Kommunen skal legge til rette for forbedret i infrastruktur i skogbruket, mer skogplanting og mer skjøtsel av ungskog for å øke den langsiktige verdiskapingen/kapitaloppbyggingen i skogen.
4.2.4	Kommunen skal videreføre satsingen og øke bruken av bioenergi til oppvarming av kommunale bygg og være pådriver og tilrettelegger i for å øke bruken av tre.
4.2.5	Bidra til større innovasjonsgrad i næringslivet i samarbeid med regionens utviklingsaktører og miljøer tilknyttet det Arktiske universitetet.

4.3 Kompetanse

4.3.1.	I samarbeid med Nord-Troms studiesenter skal det gjøres en kompetanseutredning i privat næringsliv.
4.3.2	Nordreisa kommune skal jobbe for at alle programmene til Ungt entreprenørskap, er integrert i lokale læreplaner.
4.3.3	Nordreisa kommune skal arbeide for å være et godt vertskap for tilflyttere, og gi god informasjon gjennom velkomstinformasjon på nett, tilflytterverter, velkomstbrosjyre, velkomstpakke og velkomstkvelder. Det må jobbes forfadderordninger for å øke trivsel og god integrering.
4.3.4	Kommunen skal sammen med landbruket jobbe med omdømmebygging av yrket bonde og bidra til kollegialt samhold og arbeidsmiljø.
4.3.5	Økt tilgang på kompetanse i framtiden er avhengig av tidlig innsats. Bruk av trainee og studenter i utviklingsprosesser og bruk av Ungt entreprenørskap i skolene er verktøy for å skape bånd og synliggjøre muligheter i eget sted.



4.4 Satsingsområder i planperioden

4.4.1.	Primærnæringer, Jordbruk skogbruk og fiskeri skal ha en egen handlingsplan knyttet til ressursbruk og primærnæringsfondets bruk.
4.4.2	Det skal lages en egen handlingsplan for reiseliv, gjerne i samarbeid uten tanke på kommunegrenser, der også resterende besøksnæring, som salg og service og kulturnæringer samles omkring kommunens satsing på natur og kulturbasert reiseliv.
4.4.3	Det skal iverksettes arbeid med å revitalisere og realisere stedsutviklingsplanen, i samarbeid med næringslivet og andre offentlige aktører, med mål og å bygge et hyggelig landsbysentrum.
4.4.4	Det skal lages en egen handlingsplan entreprenørskap i skolen.
4.4.5	Det skal jobbes for å markedsføre og legge til rette for større næringsetablering ved Hjellnes dypvannskai og industriområde. For å få dette til må Nordreisa kommune sine stedlige ressurser (evt. muligheter og hindringer for uttak av mineraler og grusressurser) grundig kartlegges og markedsføres.



5. OPPSUMMERING

Nordreisa kommune sitt hovedmål med strategisk næringsplan er å næringsplan fastsette retning, rammer og prioriteringer for videreutvikling av alle grenene av næringslivet i kommunen. Den skal gi et best mulig grunnlag for beslutninger i den enkelte bedrift, for grunneiere og offentlige prioriteringer.

Planen søker å realisere kommuneplanens samfunnsdel sitt hovedmål for næring;

Nordreisa skal ha et næringsliv som er preget av nyskapning, bærekraft og vekst. I dette legger kommunen opp til å være en ja-kommune som i sin forvaltning av arealer, gir forutsigbarhet og gode rammevilkår for utvikling.



6. STATUS OVERSIKTER

Status per 2013:	
Folketall:	4850
Tilflyttere per år:	182
Grad av tilbakeflytting:	8 % for menn og 13 %
Antall sysselsatte:	2367
Antall arbeidsplasser:	2119
Gjennomsnitt ansatt per foretak:	2,82
Arbeidsstokk:	2427
Antall arbeidsløse	60
Antall pendlere	248 (2012)

Status offentlig innsats	Budsjettert
Bevilgninger til stedsutvikling	kr 0
Bevilgninger til markedsføring	kr 25 000
Bevilgninger til barns lek og aktiviteter	60 000 til BUK
Tilretteleggingsprosjekter for barn og unge	1
Ungt entreprenørskap i skolen	Ingen oversikt.

Boligbehov;	30 personer på venteliste til NYBO
Fiberutbygginger som gjenstår:	Hamneidet
	Havnes
	Flatvoll-Tangen
	Oksfjorddalen
	Steinsvik- Straumfjord
	Klubbenes
Læringer:	0
Bachelor/ master oppgaver:	0

Status Kapitaltilgang	2013
Kommunale driftsmidler til næring	418.000
Fiberutbygging Driftsmidler	1.700.000
Jordbruksfond	0
Fiskerifond	662.115
Kommunal næringsutvikler	460.000
Jordbruksavdeling	850.000
Produksjonstilskudd	18 448 879
NMSK	450.000 (Bevilgning til skogsveg, skogkultur og flisproduksjon i 2013)
Regionale utviklingsmidler	1.446.200
Innovasjon Norge	3.500.000
Sametinget	250.000
Fiberutbygging RDA	3.500.000



Status Verdiskapning	2013
Driftsresultat	50.138 (tall i 1000 per 2012)
Lønn	270.098 (tall i 1000 per 2012)
Nærings NM Nyetablering	281 av 428
Nærings NM Lønnsomhet	255 av 428
Nærings NM Vekst	315 av 428
Nærings NM Størrelse	271 av 428
Antall foretak	1039
Antall nyetablerte	51
Antall konkurser	5
Omsetning i varehandelen	77 000 per innbygger (2012)
Overnattingsdøgn Sommer/ Vinter	31 500/ 9000
Landbrukseiendommer, med bebyggelse og bosetting	335
Antall søkere av produksjonstilskudd	66
Andel leiejord	54,4%
Melkeproduksjon Ku/ Geit	18
Kjøttproduksjon	32
Tap til rovdyr	12,1% tap av dyr sluppet på beite
Kommunens bruk av bioenergi	1.877.500 KWh per 2013*
Hogst	Ca 7000 årlig

*Gjelder fyringsanlegget på Sonjatun. I tillegg kommer vedforbruk tilsvarende 15 mill kwh.

